

Ústavní soud: negativní zákonodárce?

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá otázkou, zdali lze Ústavní soud České republiky považovat, v souvislosti s rozhodováním o návrzích na zrušení zákonů nebo jejich jednotlivých částí dle čl. 87 odst. 1 písm. a) Ústavy, za pouhého negativního zákonodárce, nebo z této pozice Ústavní soud vykračuje a jakým způsobem. Diplomová práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část, přičemž se autor snaží vycházet zejména ze samotné rozhodovací praxe Ústavního soudu.

V teoretické části se práce zabývá pojmem negativního zákonodárce a jeho původem v myšlenkách Hanse Kelsena. Kelsenovo pojetí ústavního soudnictví jakožto negativního zákonodárce je představeno. V následujících podkapitolách se teoretická část věnuje seznámení čtenáře s rozhodováním Ústavního soudu o návrzích na zrušení zákonů nebo jejich jednotlivých částí. Práce popisuje také vázanost soudců při rozhodování a jejich závaznosti pro další subjekty.

V praktické části, je pak diplomová práce rozdělena na šest jednotlivých kapitol, z nichž se každá samostatně věnuje jednomu typu rozhodnutí, jimž Ústavní soud ze své pozice negativního zákonodárce vybočuje. V každé kapitole je podrobněji rozebrán jeden autorem vybraný zástupný nálezy, a krom kapitoly poslední, je pak doplněn o nálezy podobné, za účelem zobecnění dané problematiky.

Jedná se o zejména přijímání zvláštních typů výroků, kterými Ústavní soud vyjadřuje své právní stanovisko, přímo ve výrokové části nálezu. Těmto výrokům se věnují tři kapitoly. Kapitola druhá, která pojednává o výrocích interpretativních, kapitola třetí pojednávající o výrocích akademických a kapitola čtvrtá rozebírající výroky aditivní.

Kapitola pátá pak rozebírá nálezy, jimiž Ústavní soud odkládá vykonatelnost svých derogačních nálezů. Současně pak prostřednictvím exkurzu v kapitole 5.4. ukazuje, že nálezy ústavního soudu mohou naplňovat znaky i více typových rozhodnutí prací představených.

V šesté kapitole se práce věnuje nálezům obsahující návrhy ústavního soudu de lege ferenda a v poslední sedmé kapitole se práce věnuje nálezu sp.zn. Pl.ÚS 12/10.

Závěrem autor shrnuje svůj názor, že na Ústavní soud nelze nahlížet pouze optikou ryzího negativního zákonodárce, jelikož jedná i nad rámec dichotomie spočívající ve vyhovění či zamítnutí návrhu na zrušení zákona, a dodává, že je nicméně třeba z hlediska hodnocení tohoto jednání přistupovat k daným případům individuálně.

Klíčová slova: ústavní soud, negativní zákonodárce, derogace